

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การศึกษาในเรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 สำหรับการกระทำที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรกรณีมีผลกระทบต่อประเทศไทยนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า รวมทั้งความเป็นมาและวิธีการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้านอกราชอาณาจักร โดยทำการศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการบังคับใช้นอกราชอาณาจักรของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับการบังคับใช้กฎหมายนอกราชอาณาจักรของต่างประเทศ

แนวคิดในการศึกษาเรื่องปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 สำหรับการกระทำที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรกรณีมีผลกระทบต่อประเทศไทยนั้น เพราะว่าการกฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นกฎหมายธุรกิจที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากว่าเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อการส่งเสริมและรักษาระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรีและเป็นธรรม ซึ่งตามเจตนารมณ์ดังกล่าวนี้การที่จะทำให้อกฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีความสมบูรณ์ได้ กฎหมายต้องสามารถปกป้องผลประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจ รวมทั้งระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปได้อย่างปกติ ปราศจากพฤติกรรมที่เป็นการผูกขาดหรือทำลายการแข่งขันทางการค้า โดยไม่คำนึงว่าพฤติกรรมนั้นจะกระทำลงในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม เหตุผลที่ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าให้ความสำคัญกับการกระทำพฤติกรรมทำลายการแข่งขันทางการค้านอกราชอาณาจักรด้วยนั้นก็เนื่องมาจากว่า ในทางการค้าและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันนั้นมีเส้นของเขตแดนมาเป็นอุปสรรคน้อยมาก เช่น ผู้ผลิตจะผลิตสินค้าที่ประเทศใด ก็ไม่จำเป็นต้องขายสินค้าเฉพาะในประเทศนั้น หรือผู้ผลิตประสงค์จะย้ายฐานการผลิตไปที่ใดก็สามารถทำได้ ในทางตรงกันข้ามผู้บริโภคสินค้าก็ไม่จำเป็นต้องซื้อสินค้าภายในประเทศของตนเอง ผู้บริโภคอาจจะซื้อสินค้าในต่างประเทศก็สามารถทำได้ ประกอบกับในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยี การสื่อสารและการขนส่ง ทำให้เขตแดนของแต่ละประเทศค่อย ๆ ลดความสำคัญลงไป

ในทางการค้า และยิ่งไปกว่านั้นปรากฏว่าในทางการค้านั้นประเทศต่าง ๆ ได้มารวมตัวกันและยอมลดอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศลง เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในทางการค้าภายในกลุ่มสมาชิกด้วยกัน ดังนั้นสำหรับในทางการค้าระหว่างประเทศแล้ว เรื่องเขตแดนของประเทศนั้นถือว่ามี ความสำคัญน้อยมาก ๆ

เมื่อความเจริญทางการค้าระหว่างประเทศและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น จนทำให้เขตแดนของประเทศลดความสำคัญลงไปอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต ส่งผลให้พฤติกรรมที่เป็นการทำลายการแข่งขันทางการค้าก็พัฒนารูปแบบตามไปด้วย กล่าวคือ การกระทำพฤติกรรมที่เป็นการทำลายการแข่งขันทางการค้าก็ไม่ได้จำกัดอยู่ภายในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น หากแต่มีการกระทำพฤติกรรมที่เป็นการทำลายการแข่งขันทางการค้าในประเทศหนึ่ง แต่ให้ไปส่งผลในอีกประเทศหนึ่ง หรือเป็นการร่วมมือกันกระทำพฤติกรรมที่เป็นการทำลายการแข่งขันทางการค้าจากผู้ประกอบธุรกิจ ในหลาย ๆ ประเทศ เพื่อให้ไปมีผลยังที่ต่าง ๆ การกระทำพฤติกรรมเช่นนี้ถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดกับแนวคิดของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมอย่างมาก อันจะนำมาซึ่งผลเสียแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำพฤติกรรมที่เป็นการทำลายการแข่งขันทางการค้านอกราชอาณาจักรของตนเอง เมื่อเกิดปัญหาในลักษณะนี้ขึ้น การจำกัดการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าไว้แต่เพียงในราชอาณาจักรจึงไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มให้ความสำคัญต่อแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้านอกราชอาณาจักรอย่างมากไม่ว่าประเทศนั้นจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่

สำหรับประเทศไทยซึ่งมีการตรากฎหมายการแข่งขันทางการค้าขึ้นใช้บังคับภายใต้ชื่อพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 อันเป็นประเทศแรกในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีการบังคับใช้กฎหมายเรื่อง โดยรวมระยะเวลาในการบังคับจนถึงปัจจุบันประมาณ 16 ปี แต่กฎหมายฉบับนี้ยังมีปัญหาการบังคับใช้อยู่ในหลายประเด็น โดยเฉพาะปัญหาเรื่องการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 นอกราชอาณาจักรและประเด็นอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง อันทำให้กฎหมายไม่สอดคล้องกับการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ และการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียน โดยประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีการกำหนดนโยบายการแข่งขันทางการค้าของประชาคม ให้ประเทศสมาชิกที่ไม่มีกฎหมายการแข่งขันทางการค้าต้องมีการตรากฎหมายในเรื่องนี้ขึ้นใช้บังคับ แต่ถ้าประเทศใดมีกฎหมายการแข่งขันทางการค้าใช้บังคับแล้ว จะต้องอนุวัติการกฎหมายให้เป็นไปตามแนวทางของนโยบายการแข่งขันทางการค้าของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย ซึ่งหนึ่งในแนวทางที่ประเทศสมาชิกจะต้องมีในกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ก็คือ การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้านอก

ราชอาณาจักร ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในชาติสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะต้องมีการอนุวัติการกฎหมายให้เป็นไปตามนโยบายการแข่งขันทางการค้าของประชาคมด้วย กล่าวคือ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 จะต้องสามารถบังคับใช้นอกราชอาณาจักรได้ เพื่อให้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 สามารถดูแลและปกป้องระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทัดเทียมกับประเทศที่กฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีการพัฒนาไปอย่างมาก รวมทั้งมีความสอดคล้องกับนโยบายการแข่งขันทางการค้าของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการศึกษาพบว่า การบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 นอกราชอาณาจักรมีปัญหาทางกฎหมาย ดังต่อไปนี้

การที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจนว่าให้บังคับใช้กฎหมายกับกรณีการทำความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักร แต่ผลของการกระทำมาเกิดในราชอาณาจักร ทำให้เกิดปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของกฎหมายว่าพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ของประเทศไทยสามารถบังคับใช้นอกราชอาณาจักรได้หรือไม่ จึงทำให้ต้องมีการตีความกฎหมาย ซึ่งการตีความนั้นแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง ทั้งแนวทางที่ตีความกฎหมายไม่ให้บังคับใช้กฎหมายนอกราชอาณาจักร และแนวทางที่ตีความให้กฎหมายบังคับใช้นอกราชอาณาจักรได้ แต่ก็ยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่าเป็นไปในแนวทางใด แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายประกอบกับข้อร้องเรียนกรณีการผูกขาดอะไหล่เครื่องผลิตกระแสไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในอดีตที่ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่ตีความไว้แล้วว่า คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าไม่มีอำนาจบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 นอกราชอาณาจักร แม้ว่าผู้กระทำผิดจะกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 จริง และมีผลกระทบเกิดขึ้นกับประเทศไทยจริง แต่เนื่องจากผู้กระทำผิดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไทย ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นได้ จากปัญหาในเรื่องการไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้บังคับใช้กฎหมายนอกราชอาณาจักรได้นั้น ทำให้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 อาจถูกตีความให้มีผลบังคับใช้เฉพาะการกระทำผิดที่กระทำลงในราชอาณาจักรเท่านั้นได้

นอกจากนี้แล้วพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ยังมีปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าซึ่งเป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมาย โดยในมาตรา 18 ได้กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เป็นหน่วยงานราชการอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ การที่กำหนดให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นหน่วยงานของส่วนราชการทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการดำเนินงาน เนื่องจาก

ระบบราชการนั้น การดำเนินงานจะเป็นไปโดยยึดติดกับกฎระเบียบเป็นหลัก ซึ่งการกำหนดให้องค์กรบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นหน่วยงานราชการเป็นการกำหนดสถานะขององค์กรบังคับใช้กฎหมายแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเกาหลี และประเทศอินโดนีเซีย ที่จะกำหนดให้องค์กรบังคับใช้กฎหมายมีสถานะเป็นองค์กรอิสระ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว ในส่วนของผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้กำหนดให้ประกอบด้วยทั้งนักการเมือง ข้าราชการระดับสูงและผู้ทรงคุณวุฒิที่จะต้องมาจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ทำให้ผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายมีส่วนได้เสียกับการกระทำความผิด ทำให้กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้กับพฤติกรรมที่เป็นการทำลายการแข่งขันทางการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งสำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเกาหลี และประเทศอินโดนีเซีย จะกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้เข้าไปดำรงตำแหน่งเป็นผู้ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจะต้องไม่มีส่วนได้เสียในทางธุรกิจ ซึ่งคุณสมบัติข้อนี้ถือว่าเป็นข้อที่สำคัญอย่างมาก

อีกทั้งมีปัญหาการดำเนินคดีกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร เนื่องจากว่าเมื่อมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ขึ้นนอกราชอาณาจักร แต่ผลของการกระทำมากระทบต่อประเทศไทย แล้วมีการดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำผิดนอกราชอาณาจักรดังกล่าว อาจจะเป็นการดำเนินคดีได้ถึง 3 ประเภท คือ คดีอาญา คดีปกครอง และคดีแพ่ง จึงทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร คือ เขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีที่ทำให้ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรจะต้องต่อสู้คดีในศาลหลายศาล รวมทั้งการดำเนินคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรทั้งในเรื่องของการสอบสวน กล่าวคือว่าเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรแล้ว ผลของการกระทำมาเกิดในประเทศไทยอัยการสูงสุดจะมอบหมายให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าดำเนินการสอบสวนแทนได้หรือไม่ เพราะพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มาตรา 15 กำหนดไว้แต่เพียงว่า ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและอนุกรรมการสอบสวนมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและคณะอนุกรรมการสอบสวนตามมาตรา 15 เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สำหรับในส่วนของอำนาจฟ้องคดีนั้น ด้วยเหตุผลว่าพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ไม่ได้กำหนดอำนาจฟ้องคดีให้แก่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างจากอัยการสูงสุดในเรื่องของการฟ้องคดี จึงส่งผลว่าถ้าอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องความผิดนั้นก็ยุติไปในทันที นอกจากนี้แล้วการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลและมาตรฐานการพิสูจน์ความผิดทางอาญา

อันจะต้องกระทำต่อหน้าจำเลยและต้องพิสูจน์ให้ได้จนปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยกระทำผิดจริง ทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับผู้กระทำผิดตามกฎหมายธุรกิจเป็นไปได้ยากยิ่ง เพราะต้องใช้มาตรฐานการดำเนินกระบวนการพิจารณามาตรฐานเดียวกับคดีอาญาโดยแท้ นอกจากคดีอาญาแล้วการดำเนินคดีแพ่งก็มีปัญหาในเรื่องของอายุความในการฟ้องเรียกค่าเสียหาย ที่กำหนดให้ต้องฟ้องคดีภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้หรือควรจะรู้ถึงเหตุดังกล่าว ถ้าไม่ฟ้องภายใน 1 ปีให้หมดสิทธินำคดีมาสู่ศาล เป็นระยะเวลาที่สั้นไปเกินไปและไม่เหมาะสมกับลักษณะคดีที่จะต้องสืบหาพยานหลักฐานจำนวนมาก

ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 สำหรับการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร แต่ผลของการกระทำมาเกิดในราชอาณาจักร จนทำให้กฎหมายไม่สามารถดูแลปกป้องระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันกันได้อย่างเป็นธรรม ปราศจากพฤติกรรมที่เป็นการทำลายการแข่งขันทางการค้าที่กระทำทั้งในราชอาณาจักรและนอกราชอาณาจักรได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจนว่าให้บังคับใช้กฎหมายกับกรณีการกระทำความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักร แต่ผลของการกระทำมาเกิดในราชอาณาจักร ทำให้กฎหมายเกิดความไม่ชัดเจนและมีแนวโน้มที่จะถูกตีความว่า ไม่สามารถบังคับใช้นอกราชอาณาจักรได้ เพื่อให้กฎหมายเกิดความชัดเจน เห็นควรเพิ่มบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ว่าแม้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 จะกระทำลงนอกราชอาณาจักร แต่ถ้าผลมาเกิดในราชอาณาจักรก็ต้องรับโทษในราชอาณาจักรด้วย

5.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรบังคับใช้กฎหมาย ควรจะให้สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นองค์กรอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ไม่ถูกผูกติดอยู่กับกฎระเบียบของทางราชการ และผู้ที่มาดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าควรจะปรับสัดส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนให้ลดลง

5.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดี เห็นควรกำหนดให้ศาลใดศาลหนึ่งมีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 นอกราชอาณาจักรแต่ผลของการกระทำมาเกิดในราชอาณาจักร เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเดียวต้องต่อสู้คดีในหลายศาลซ้ำซ้อนกัน จึงควรกำหนดให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า

ระหว่างประเทศ เป็นศาลที่มีเขตอำนาจการพิจารณาคดีประเภทนี้ เนื่องจากศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศเป็นศาลชำนาญพิเศษที่เชี่ยวชาญในคดีการค้าระหว่างประเทศจำนวนมาก อีกทั้งวิธีพิจารณาในบางเรื่อง เช่น การไม่ต้องแปลพยานเอกสารเป็นภาษาไทยสำหรับพยานเอกสารที่ไม่ใช่พยานสำคัญในคดี เป็นต้น ที่มีความเหมาะสมกับการพิจารณาคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวมากกว่าศาลอื่น ๆ

5.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจการสอบสวนของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในกรณีที่มีความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรแต่ผลกระทบของการกระทำมาเกิดในราชอาณาจักรนั้น ควรจะให้เป็นอำนาจการสอบสวนของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าซึ่งเป็นองค์กรเฉพาะที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งมีความเหมาะสมและมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินการสอบสวน และทำให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มีความเป็นเอกภาพในการดำเนินการสอบสวนคดีที่ความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจน เห็นควรให้แก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 15 โดยกำหนดให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและคณะอนุกรรมการการสอบสวนเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

5.2.5 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องคดีต่อศาล เห็นควรที่จะเพิ่มบทบัญญัติในมาตรา 16 โดยกำหนดว่า ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลได้ ในกรณีที่อัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องคดี

5.2.6 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา การกำหนดโทษทางอาญาทั้งโทษจำคุกและโทษปรับสำหรับการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ทำให้การดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรนั้นกระทำได้ยากมาก ๆ เนื่องจากจะติดเงื่อนไขเรื่องการดำเนินกระบวนการจะต้องกระทำต่อหน้าจំบลย และมาตรฐานการพิสูจน์ความผิดจะต้องถึงระดับปราศจากข้อสงสัย เห็นว่าควรให้เปลี่ยนโทษตามมาตรา 51 สำหรับการกระทำความผิดจากโทษทางอาญาเป็นโทษปรับทางปกครอง (Surcharge) เพื่อให้การความเหมาะสมและยืดหยุ่นในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

5.2.7 ปัญหาเกี่ยวกับอายุความในการฟ้องเรียกค่าเสียหาย เนื่องจากอายุความในการฟ้องเรียกค่าเสียหายที่กำหนดให้ต้องฟ้องคดีภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้หรือควรจะได้รู้ถึงเหตุดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่สั้นไป เมื่อเทียบกับลักษณะความผิดที่เกิดขึ้นที่ต้องใช้เวลาในการค้นหาพยานหลักฐานต่าง ๆ จำนวนมาก อีกทั้งถ้าเป็นความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรไทย ดังนั้นเห็นควรให้แก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 41 ให้คล้ายกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 วรรคสอง คือ บุคคลผู้ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคม

ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคจะต้องฟ้องต่อศาลภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้หรือควรจะรู้ถึงเหตุดังกล่าว หรือภายใน 10 ปีนับแต่วันกระทำความผิด แต่ในกรณีที่มีการเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความอาญายาวกว่าก็ให้อายุความที่ยาวกว่ามาใช้บังคับ เพื่อให้อายุความในการฟ้องเรียกค่าเสียหายนั้นเหมาะสมกับความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร